

Werking van het Vlaams Energiebedrijf (VEB) als Aankoopcentrale of Opdrachtcentrale

De taak van het VEB

Het Vlaams Energiebedrijf nv werd in 2012 opgericht door de Vlaamse regering op basis van het decreet van 15/07/2011. Inmiddels is het VEB een 100% dochter van PMV. Het VEB is een EVA van privaatrecht (nv) en heeft aldus rechtspersoonlijkheid. Een van de haar toegewezen taken volgens het decreet van 15/07/2011 is het leveren van gas en elektriciteit en het faciliteren, het aanbieden en het coördineren van energiediensten om energiebesparende maatregelen en milieuvriendelijke energieproductie in gebouwen te verwezenlijken. In de beleidsnota 2014 – 2019 van Minister Muylers werd dit herhaald als *“Het VEB zal zich in de schoot van PMV specialiseren op het gebied van georganiseerde en besparende energielevering”*.

De doelgroep van het VEB

In de Samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaams Gewest en het Vlaams Energiebedrijf nv 2013-2018 is onder Artikel 5 het volgende bepaald : *“Overeenkomstig de Resolutie van het Vlaams Parlement van 30 november 2011 betreffende het ontwerp van decreet houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap nv Vlaams Energiebedrijf, heeft het VEB als prioritaire doelstelling de ontzorging van de Vlaamse overheid op het gebied van energie met als prioriteit de energie-efficiëntie van de gebouwen gerelateerd aan de Vlaamse overheid en de met haar gelieerde entiteiten, en de levering van energie (elektriciteit en gas)”*. In het regeerakkoord 2014-2019 wordt, in lijn hiermee, als doelgroep van VEB de Vlaamse overheden (te weten) centraal en lokaal alsook entiteiten onderworpen aan de wet op de overheidsopdrachten naar voor geschoven.

Elke Vlaamse entiteit die onderworpen is aan de wetgeving overheidsopdrachten kan gebruik maken van het VEB als aankoopcentrale en/of als opdrachtcentrale. Vanuit haar opdracht concentreert het VEB zich dan ook prioritair op overheden in Vlaanderen en in het bijzonder deze die gevat worden door de wetgeving overheidsopdrachten. Met andere woorden: de Vlaamse overheid zelf en entiteiten die werkingsmiddelen, subsidies ontvangen vanuit de Vlaamse overheid (Vlaamse agentschappen, Vlaamse steden en gemeenten, OCMW 's, scholen, huisvestingsmaatschappijen, zorgsector .....). Om na te gaan of een entiteit verplicht onder de wetgeving overheidsopdrachten valt, wordt er in eerste instantie gekeken naar de definities die in de Wet van 15/06/2006 (overheidsopdrachtenwet) zijn opgenomen en naar de lijst “Eenheden van de publieke sector” die wordt opgemaakt door de Nationale Bank . Een goede leidraad om na te gaan of een entiteit onderworpen is aan de wetgeving overheidsopdrachten is de nota “Leidraad Regelgeving overheidsopdrachten – Toepassing op gesubsidieerde organisaties en verenigingen” van Departement Bestuurszaken, Vlaamse overheid, afdeling Overheidsopdrachten van oktober 2013.

VEB wenst voor de toelating van entiteiten tot haar klantenbestand pragmatisch en transparant te werk te gaan. Daarom zal VEB een entiteit met een (geografische of institutionele) link met Vlaanderen (1) waarvan duidelijk kan worden vastgesteld dat deze verplicht onderworpen is aan de wetgeving overheidsopdrachten, eventueel via een verklaring op eer door de betrokken entiteit in die zin, of (2) die opgenomen is op de lijst “Eenheden van de publieke sector” opgemaakt door de Nationale Bank, toelaten tot haar klantenbestand.

Eventuele aanvragen tot toetreding vanwege andere (publieke) entiteiten (vb. Federale Overheid) zullen op individuele basis door het VEB onderzocht en beoordeeld worden. Hierbij wordt dan rekening gehouden met het feit dat het maatschappelijk doel en de oprichting van VEB ingebed is in de gewestelijke (Vlaamse) bevoegdheden inzake energie. Het VEB kan zich daardoor binnen het Vlaamse Gewest weliswaar tot een quasi onbeperkte groep van entiteiten richten (zelfs federale entiteiten) zolang de link met de gewestbevoegdheden inzake energie en de missie van VEB maar behouden blijft. Op basis van een organieke bevoegdheid kan er wel vanuit gegaan worden dat VEB zich mag richten tot alle entiteiten die afhangen van de Vlaamse overheid, ook als ze gelegen zijn op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk gewest. Voor andere entiteiten echter die gelegen zijn buiten het Vlaams Gewest en voor federale

entiteiten moet geval per geval nagegaan worden of er voldoende aanknopingspunten zijn met de bevoegdheden en/of doelstellingen van de Vlaamse overheid.

Leveren van gas en elektriciteit als aankoopcentrale

Voor wat de levering van gas en elektriciteit betreft, heeft VEB geopteerd om zich te organiseren als een “aankoopcentrale”. Met betrekking tot het begrip “aankoopcentrale” geeft de overheidsopdrachtenwet van 15/06/2006 niet veel bijzonderheden. Art 2.4° bevat de definitie: een aankoopcentrale verwerft leveringen of diensten die bestemd zijn voor aanbestedende overheden, overheidsbedrijven of aanbestedende entiteiten. Art 15 geeft het voordeel aan voor entiteiten die een beroep doen op een aankoopcentrale. Immers volgens dit artikel is dergelijke entiteit vrijgesteld van de verplichting om zelf een gunningsprocedure te organiseren.

Aansluiten bij een aankoopcentrale is voor wat betreft de overheidsopdrachtenwet niet aan specifieke formaliteiten onderworpen. Het VEB zal de entiteit een leveringscontract voor gas en/of elektriciteit voorleggen dat na ondertekening eveneens als bewijs van aansluiting bij de aankoopcentrale dienst kan doen. Merk hierbij op dat de leveringscontracten van onbepaalde duur zijn, maar dat de klanten op vrij eenvoudige wijze uit deze contracten kunnen stappen. Ter dekking van haar kosten in het kader van deze activiteit rekent het VEB aan haar klanten een kostendekkende vergoeding aan per geleverde hoeveelheid energie.

Als aankoopcentrale en vergunde leverancier van gas en elektriciteit in Vlaanderen (maar ook in het bezit van leveringsvergunningen voor Wallonië en Brussel) zal het VEB over de jaren heen op geregelde tijdstippen en in overeenstemming met de wetgeving overheidsopdrachten zelf overheidsopdrachten in de markt plaatsen teneinde de nodige volumes gas en elektriciteit (en bijhorende ondersteunende diensten) te kunnen aankopen ten behoeve van de levering aan haar eigen “klanten”. Voor de toekomst voorziet het VEB de mogelijkheid om volumes gas en elektriciteit rechtstreeks op de grondstoffenmarkt aan te kopen alsook de mogelijkheid om zelf in te staan voor de ondersteunende diensten dan wel deze apart uit te besteden.

Leveren van energie-efficiëntiediensten

Voor wat de behandeling van energieprestatieprojecten betreft heeft VEB geopteerd zich te organiseren als een “opdrachtcentrale”. Met betrekking tot het begrip “opdrachtcentrale” geeft de overheidsopdrachtenwet van 15/06/2006 opnieuw niet veel bijzonderheden. Art 2.4° bevat de definitie: een opdrachtcentrale plaatst overheidsopdrachten of raamovereenkomsten met betrekking tot werken, leveringen of diensten die bestemd zijn voor aanbestedende overheden, overheidsbedrijven of aanbestedende entiteiten. Art 15 geeft ook hier het voordeel aan voor entiteiten die een beroep doen op een opdrachtcentrale. Immers volgens dit artikel is dergelijke entiteit vrijgesteld van de verplichting om zelf een gunningsprocedure te organiseren. Het VEB doet dit in naam en voor rekening van haar “klant”. Juridisch is het steeds de “klant” die de relatie aangaat met de uitvoerder van de opdracht.

Merk op dat sommige (eventueel nog te ontwikkelen) energie-efficiëntiediensten of producten in het kader van energie-efficiëntie projecten ook onder de constructie van een aankoopcentrale kunnen aangeboden worden vanuit het VEB.

Gebruik maken van een opdrachtcentrale is voor wat betreft de overheidsopdrachtenwet niet aan specifieke formaliteiten onderworpen. Het VEB opteert voor het afsluiten van een samenwerkingsovereenkomst met de “klant”. In deze samenwerkingsovereenkomst zal de manier van samenwerken en het gezamenlijke doel gepreciseerd worden.

In het kader van het organiseren van een overheidsopdracht voor haar “klant” voert het VEB activiteiten uit die met de voorbereiding van het in de markt zetten van een overheidsopdracht gepaard gaan. Zo zal het VEB bv. voorafgaande inventarisaties opmaken, metingen (laten) uitvoeren, bekijken welke vormen van renovatie voor energie-efficiëntie in aanmerking kunnen komen en volgens welke juridische principes, enz. Vanuit haar expertise zal het VEB dan de opmaak

verzorgen van het in de markt te zetten bestek en assisteren bij het evalueren van de offertes die hierop ingediend worden. Mogelijkerwijze kan er ook assistentie gebeuren bij de opvolging van de uitvoering van de opdracht.

Voor de activiteiten die het VEB uitvoert zal zij een vergoeding aanrekenen aan haar “klanten”.

Het takenpakket van VEB als opdrachtcentrale voor haar “klanten” mag breed zijn, zoals ook wordt bevestigd door de nieuwe richtlijn 2014/24/EU met het begrip “aanvullende aankoopactiviteiten”. Zie hiervoor onder meer Art 37.4 van deze richtlijn.

Daarnaast kan het VEB hoe dan ook rechtstreeks samenwerken met publieke entiteiten, in het kader van een horizontale samenwerking welke mogelijkheid wordt bevestigd in diezelfde richtlijn 2014/24/EU. De omzetting hiervan naar Belgisch recht wordt verwacht tegen april 2016. Dergelijke horizontale samenwerking vereist dat het gaat om een samenwerking tussen de entiteiten waarbij een gezamenlijk doel van algemeen belang wordt nagestreefd. In casu ligt het gezamenlijk doel van algemeen belang in een samenwerking tussen VEB en de “klant” onmiskenbaar in het verhogen van de energie-efficiëntie.

LD/31032016.